

BIJLAGE 2

Kort overzicht van de belangrijkste bevindingen van:

- a. Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen
- b. Rapport Cohen
- c. Inspiratiebronnen uit andere gemeenten

a. Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob)

Op 1 januari 2015 is voor het eerst een landelijke Bibliotheekwet in werking getreden; de Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen (Wsob).

Deze wet geeft het kader aan waarbinnen het bibliotheekwerk gedaan moet en kan worden. Het is een richtinggevend stuk. De verantwoordelijkheid voor het bibliotheekwerk blijft daarmee waar het primair thuishoort, bij de lokale overheid en de bibliotheekbranche zelf. In de wet staan wel criteria voor goede en vernieuwende openbare bibliotheken, die meegenomen zullen worden in het voorstel.

Kansen en bedreigingen voor bibliotheken die gesignaleerd worden in de Wsob:

Kansen:

- Het maatschappelijk belang van leren neemt steeds verder toe (een leven lang leren)
- De informatisering binnen de samenleving genereert een nieuwe vraag naar producten en diensten, maar biedt ook nieuwe mogelijkheden om producten en diensten aan te bieden.
- De bibliotheek ontwikkelt zich meer en meer naar een knooppunt voor kennis, cultuur en contact. Dat geldt ook voor de zgn. stand alone bibliotheek.
- Er komt steeds meer behoefte aan zgn. third places; laagdrempelige werk-, studeer- en verblijfplekken buitenshuis
- Kennis ontstaat steeds meer in netwerk- en communityverband en op plekken waar mensen samenkomen.
- Binnen de participatiesamenleving wordt steeds meer zelfredzaamheid van de burgers verwacht. De bibliotheek kan een bijdrage aan de vergroting van de zelfredzaamheid leveren.

Bedreigingen:

- Teruglopende ledenaantallen en gebruikers van diensten van bibliotheken. (In Haarlem is de terugloop van het ledenaantal vrijwel gestopt).
- Gemeenten voeren bezuinigingen door en maken scherpere keuzes, waardoor publieke financiering van bibliotheken terugloopt
- Door de snelle veranderingen in de maatschappij is er sprake van snelle veroudering van kennis en vaardigheden
- Particuliere commerciële aanbieders van bibliotheekdiensten, cursussen en lessen begeven zich op dezelfde markt als de openbare bibliotheken
- Concurrentie in de vrijetijdsbesteding en het verlangen naar korte, intense belevingen en ervaringen

b. Rapport Cohen

In 2014 verscheen het rapport van de commissie Cohen over de toekomst van de bibliotheek. Het rapport onderstreept dat lezen de basis is en blijft van de bibliotheek. De bibliotheek verschaft daarnaast toegang tot betrouwbare informatie. Ook biedt de bibliotheek een stimulerende leeromgeving voor persoonlijke ontwikkeling en het vormt een dynamische ontmoetingsplek, waarbij tevens een link kan worden gelegd met de lokale gemeenschap.

De 5 kernfuncties van de bibliotheek (t.w. lezen, leren, informeren, kunst en cultuur en ontmoeting en debat) blijven recht overeind en vormen de stabiele basis van de bibliotheek. De bibliotheek is de

vitale schakel in de kennissamenleving en levert een belangrijke bijdrage aan de ontplooiing van het individu.

Volgens het rapport Cohen zullen bibliotheken zich verder ontwikkelen tot een knooppunt van kennis, contact en cultuur. Daarvoor is innovatie wel noodzakelijk. Het rapport Cohen biedt een inspirerende blik in de toekomst van de bibliotheek. Het rapport Cohen vormt een belangrijk uitgangspunt voor het Nieuwe Hoofdstuk, het beleidsplan van de Bibliotheek Zuid-Kennemerland 2016-2020

www.jaarverslagbzk.nl

De belangrijkste bevindingen uit het rapport zijn;

- De Bibliotheek moet zichzelf opnieuw uitvinden op basis van veranderingen in de samenleving en in de bibliotheekbranche.
- Bibliotheken dragen bij aan onze kennis- en informatiesamenleving. Burgers worden via de bibliotheek gestimuleerd, ondersteund, gefaciliteerd en toegerust om mee te kunnen doen en bij te kunnen dragen aan de moderne kennissamenleving. Social media en andere communicatiemogelijkheden versterken de mogelijkheid om informatie te delen. De bibliotheek kan daarin een belangrijke rol spelen, bij het tot stand brengen, stimuleren en faciliteren van waardevolle verbindingen.
- De bibliotheek zal zich verder professionaliseren en een ondernemende bedrijfsvoering hanteren. De wensen van het publiek spelen daarbij een belangrijke rol, maar ook de maatschappelijke ontwikkelingen zullen nauwgezet gevolgd moeten worden.
- Om de publieke taak zo goed mogelijk in te vullen zal de bibliotheek steeds meer samenwerken met andere culturele en maatschappelijke partners. Ook de samenwerking met commerciële aanbieders zal daarbij niet uit de weg gegaan moeten worden.
- Een (groot) deel van de fysieke dienstverlening zal verplaatst moeten worden naar digitale kanalen. Digitale en fysieke dienstverlening zullen elkaar aanvullen, versterken en verrijken.

c. Inspiratiebronnen

Arnhem; De Rozet

In Arnhem is de centrumvestiging van de bibliotheek ondergebracht in een multifunctionele accommodatie, samen met andere culturele instellingen, zoals het Kunstbedrijf, een Kunstuitleen, Museum Arnhem in een Erfgoedcentrum en de Volksuniversiteit.

De Rozet vormt een belangrijke ontmoetingsplek in de stad, door de veelheid aan functies en activiteiten die zijn samengebracht in één centraal gelegen gebouw.

Assen, de Nieuwe Kolk

De centrumvestiging van de Bibliotheek in Assen is niet alleen relevant voor de bevolking van Assen maar heeft ook een echte regiofunctie. Zij organiseert veel activiteiten en staat midden in de lokale gemeenschap. Zij werkt daarbij nauw samen met diverse organisaties in de stad. Persoonlijke ontwikkeling van de gebruikers blijft daarbij het uitgangspunt.

Nieuwegein, de Tweede Verdieping

De Bibliotheek in Nieuwegein legt bij haar invulling de nadruk op de bibliotheek als centrum voor lezen en schrijven en als lokaal informatiecentrum. Dit vanuit de gedachte dat cultuurbeleving en informatieverwerking fundamentele waarden zijn voor succes en welzijn van haar gebruikers.

Daarmee sluit zij goed aan op de opgaven van de gemeente op het gebied van het sociaal domein.

Leiden, BplusC

Om de bibliotheek in Leiden beter te laten aansluiten op nieuwe ontwikkelingen in de samenleving, is een participatieproces in gang gezet, waarbij aan de gemeente, organisaties en professionals maar vooral ook aan de inwoners van de stad is gevraagd om mee te denken. Er werd gebruik gemaakt van het Leiden Panel, waarin klanten en niet-klanten werden bevroegd. Met een aantal organisaties is men verder in gesprek gegaan om hun ideeën te verdiepen en ook werd gedurende een week de mening

gepeild van de bezoekers van de bibliotheek. Op basis van al deze informatie zijn door de gemeente kaders aangegeven, waarbinnen de bibliotheek aan de slag is gegaan met de invulling van haar functie.

Delft (DOK)

Door dalende ledenaantallen heeft de Bibliotheek in Delft ervoor gekozen om een andere koers te gaan varen en zich vooral te gaan richten op de doelgroep kinderen (0-14 jaar). Het aanbod voor volwassenen wordt teruggebracht, en zal zich meer gaan richten op de kwaliteit van het aanbod. Dok is op zoek gegaan naar een fusiepartner en heeft die gevonden in Vak, het Delftse centrum voor kunsten. Cultuur en onderwijs is daarbij de bindende factor.